

Gazeta Grudziądzka

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!
W Imię Boże! Za Wiarę i Ojczyznę!

Na wtorek, 14-go lutego 1933 r.

Wylazło sztydło z worka

B. B. odrzuca projekt obniżenia wygórowanych pensji

W zeszłym roku, gdy prasa opozycyjna ujawniła olbrzymie pensje dyrektorów karteli idące w dziesiątki a nawet w setki tysięcy złotych miesięcznie, a to dzięki bezkarności jaką rekinom kartelowym zapewnia B. B. W. R., zaczęła się akcja za obniżeniem tych olbrzymich pensji. Dla uspokojenia publicznej opinii wydano nawet dekret Prezydenta z dnia 28. VI. 1932, który mówił o zniesieniu płacy dyrektorów, o ile dane przedsiębiorstwo nie uiszczą podatków, a mimo to płaci dyrektorowi pensję ponad 30 tysięcy złotych rocznie.

Puszczono w ruch nawet różnych krzykaczy w guście Sanojcy czy Moraczewskiego, którzy ryczelem pełnym głosem: Znieść kartele, ubezwładnić wyzyskiwaczy społeczeństwa, a równocześnie nie gardzić pieniędzmi składanymi przez tychże wyzyskiwaczy na cele B. B. W. R. Nierozsądne żywioły społeczeństwa zaczęły nawet wierzyć w tę nędzną komedię.

Równocześnie z tą rzekomą walką prowadzoną przez „współpracowników rządu”, rząd w dalszym ciągu nie tylko popierał kartele, ale w dalszym ciągu tworzył nowe jak n. p. kartel spirytusowy. — Jednakże nadszedł moment, że sprawa ta musiała być wyjaśniona. — Stronnictwa opozycyjne postawiły wniosek, o nowelę do ustawy o spółkach akcyjnych. Wedle tego wniosku zarządy spółek winny pod karą 10.000 złotych podać w corocznym sprawozdaniu ile wynosiły pobory różnego rodzaju otrzymane przez członków zarządu Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.

Wniosek ten przeleżał się kilkanaście miesięcy w komisji, a referent p. Idzikowski z BB. zaproponował oczywiście odrzucenie tego wniosku, motywując między innymi, że jeżeli pobory w spółkach akcyjnych są zbyt wysokie, to rozporządzenie Prezydenta już temu zaradziło, dopuszczając wnioski o obniżenie poborów, wynoszących ponad 30.000 złotych rocznie.

W odpowiedzi na to marszałek Trampczyński zauważył, że klub BB. wysyła na plenum mówców karcących wyzyskiwanie akcjonariuszy przez panów dyrektorów, ale gdy przyjdzie do jakiej akcji w celu wynalezienia sposobu na ten wyzysk, to klub ów obala każdą akcję, czepiając się formalności. Rozporządzenie Prezydenta o obniżeniu poborów nie ma w praktyce żadnej wartości, ponieważ poza urzędami wniosek o obniżenie poborów może stawiać tylko członek zarządu rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej, a więc ma ją w spółce rządzącej. Takiego wniosku na własną szkodę nikt oczywiście nie postawi. Wniosek Klubu Narodowego jest oczywiście tylko fragmentem całej kwestji,

jednak da się natychmiast we znaki panom dyrektorom, którym doświadcza się staranne ukrywanie prawdziwych poborów.

Wniosek jak tego można było oczekiwać, został przez większość klubu BB. odrzucony.

W czasie dyskusji w komisji budżetowej, wyszło na jaw, że B. B. W. R. stanowczo się sprzeciwia również ujawnieniu wysokości poborów tudzież dyjet i tantjem sanacyjnych dygnitarzy zajmujących kierownicze stanowiska w przedsię-

biorstwach państwowych. — Niektóre z tych zakładów jak n. p. Mościce wymagają dopłaty ze strony skarbu państwa, a mimo to wypłacają one olbrzymie pensje i pobory. — Dopłata do fabryki nawozów sztucznych w Mościcach preliminowana jest na 591.730 zł., a nie tak dawno, ta fabryka wysoko ustosunkowanej wdowie po poprzednim dyrektorze wypłaciła renumerację wysokości 80.000 zł.

Wiadomości o tych niszczących skarb państwa poborach i gratyfi-

kacjach, podobnie jak i o królewskich pensjach dyrektorów kartel. społeczeństwo polskie może dowiedzieć się w dzisiejszych czasach tylko drogą poufną, gdy ktoś niezadowolony, że inni jeszcze więcej dostają, zdradzi tajemnicę ciasnego kręgu wzajemnych interesów.

W każdym razie opinia publiczna na podstawie głosowania B. B. W. R. w komisji budżetowej dowiadyduje się, że stronnictwo, które rzekomo chce uzdrawiać społeczeństwo, prowadzi dla mydlenia oczu tegoż społeczeństwa pozorna walkę z kartelami, których interesy w rzeczywistości reprezentuje.

Ten oczywisty humbug powinien każdemu otworzyć oczy.

Proces brzeski

Drugi dzień rozpraw

Posiedzenie w drugim dniu rozpoczęło się o godz. 10 rano. Sąd wysłuchał dalszego ciągu referatu sądziego Chodeckiego w nieobecności oskarżonych i ich obrońców.

Po przeczytaniu referatu i różnych załączników procesowych przewodniczący zamknął przewód sądowy i zarządził przerwę do czwartku godz. 10 rano.

Trzeci dzień rozpraw

W trzecim dniu rozprawy apelacyjnej przeciw posłowi Liebermanowi i in. nastąpiło przemówienie oskarżycieli publicznych. Pierwszy przemawiał prokurator Rauze, który poparł skargę apelacyjną. Następnie przemawiał prokurator Grabowski, poczem przewodniczący oznajmił, że ogłoszenie

wyroku nastąpi dnia 11 bm. o godzinie 15-tej.

W czasie przemówienia obydwóch oskarżycieli w sali sądowej były pustki. Na krzesłach dla publiczności było zaledwie kilka osób, natomiast miejsca przeznaczone dla prasy, obrony i oskarżonych były puste.

Budżet Min. Spraw Wewn. w ogniu Krytyki

Przed przystąpieniem do porządku dziennego obrad Sejmu zabrał głos do oświadczenia osobistego poseł Rymar (K. Nar.) i nawiązując do zarzutu, jaki postawił mu poseł Sanojca, jakoby od jednego

z księży pożyczył 2.000 dolarów i pieniędzy tych nie chciał zwrócić. oświadcza, że zarzut ten jest nieprawdziwy i skierował sprawę do sądu marszałkowskiego. W dalszej dyskusji nad preliminarzem budżetu

Min. Spr. Wewn. zabrał głos poseł Pitner (Ch. D.). Mówca zobrazował ciężką sytuację gospodarczą i wyraził pogląd, że źródło zła leży nie w kryzysie gospodarczym, ale w polityce wewnętrznej obecnego rządu.

Cytując dłuższe ustępy z dzieł Marszałka Piłsudskiego, poseł Bitner twierdzi, że zasady, głoszone przez p. Marszałka są obecnie łamane. Dalej mówca krytykuje postępowanie policji, zarzucając jej bicie. Wreszcie oświadcza, że klub Ch. D. nie może głosować w tych warunkach za budżetem. Następnie przemawiał poseł Ruch (BBWR) oraz poseł Dobroch (Str. Lud.), który ostro krytykuje postępowanie władz w stosunku do przywódców ludowych i chłopów. W zakończeniu mówca twierdzi, że masy ludowe demagają się ustąpienia obecnego rządu. Po przemówieniu poseł Dobrocha marszałek zarządził przerwę w obradach do godz. 16.

Konfiskata „Gazety Grudziądzkiej“

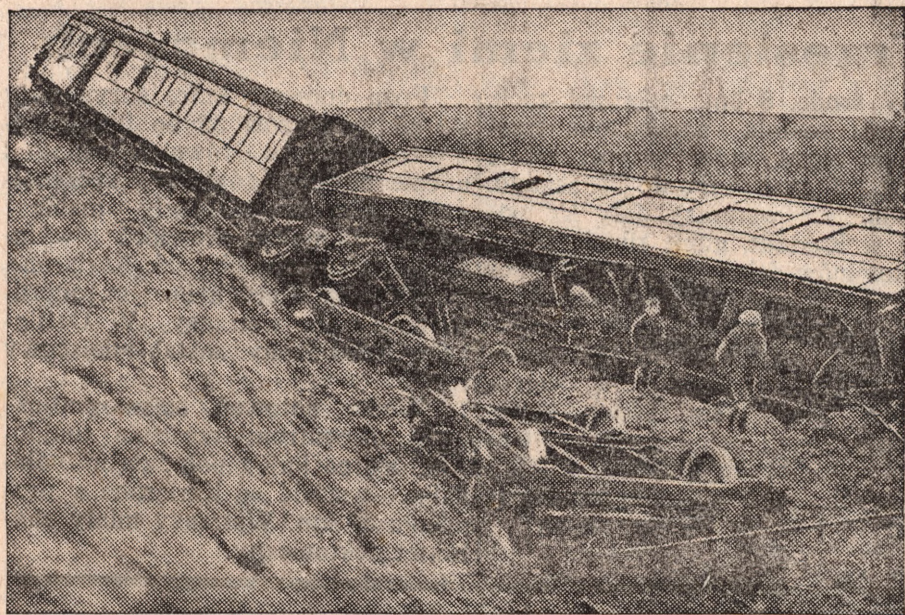
Nr. 18 naszej „Gazety“ został skonfiskowany za ogłoszenie „Votum separatum sędziego Leszczyńskiego“.

Votum to stanowi część składową wyroku w procesie brzeskim, a wyrok nawet w tajnej rozprawie musi być jawny a tem bardziej jawnym musi być wyrok z jawnej rozprawy jaką jest rozprawa brzeska. Konfiskata nastąpiła na podstawie art. 159 k.k., który brzmi:

§ 1. „Kto przed rozprawą główną rozpowszechnia publicznie wiadomości z dochodzenia lub śledztwa bez zezwolenia władzy prowadzącej dochodzenie lub śledztwo.

§ 2. Kto rozpowszechnia wiadomości z tajnej rozprawy sądowej, podlega karze do 6 miesięcy lub grzywny.“

Spółeczeństwo polskie, Bogu dzięki, nie jest bynajmniej narodem idjotów i rozumie doskonale dzisiejsze położenie. — Potrafi ono również wyciągnąć odpowiednie wnioski i konsekwencje.

SABOTAŻ IRLANDZKICH ROBOTNIKÓW KOLEJOWYCH.

W Irlandji wybuchł strajk robotników kolejowych. Kursuje tylko kilka pociągów na główniejszych liniach. Jeden z tych pociągów wykoleił się ostatecznie, przyczem 2 osoby zostały zabite. Przypuszczają, iż wykolejenie było aktem sabotażystów irlandzkich.

Sensacyjny przebieg rozprawy brzeskiej

W ostatnim nr. podaliśmy wiadomość o przebiegu rozprawy brzeskiej według telefonicznej wiadomości, jednakże ze względu na sensacyjny wprost przebieg tej rozprawy podajemy dzisiaj dokładne sprawozdanie.

WNIOSEK O WYŁĄCZENIE SĄDZIEGO CHODECKIEGO.

Wniosek obrony o wyłączenie sędziego Chodeckiego miał następujące brzmienie:

„Na zasadzie art. 45 K. P. K. mamy zaszczyt oświadczyć co następuje: Sędzia Chodecki, jako prezes sądu okręgowego w Toruniu, przewodniczył w wydziale odwoławczym karnym podczas rozpoznania sprawy red. „Gazety Bydgoskiej“, Małuchy, oskarżonego o umieszczenie w druku artykułu o Brześciu, zakwalifikowanego przepisem 131 kodeksu niemieckiego.

W tym charakterze s. Chodecki stwierdził w wyroku z dnia 28 października 1931, a więc zaledwie na trzeci dzień po rozpoczęciu procesu brzeskiego i przed wyrokiem w sprawie brzeskiej, że uwięzienie posłów w Brześciu miało na celu stłumienie w zarodku prób zamachu stanu i że uwięzienie to było koniecznością państwa. Tego rodzaju ustosunkowanie się sędziego Chodeckiego do oskarżonych o przygotowanie zamachu stanu, a więc ujawnienie w 1931 roku gotowego już poglądu na istotę ulegającej w dniu 7 lutego 1933 r. osądzeniu sprawy, musi wywołać najdalej idącą wątpliwość co do bezstronności sędziego Chodeckiego. Nie mamy żadnych gwarancji, co do możliwości zmiany przez sędziego Chodeckiego wypowiedzianego z całą stanowczością poglądu na istotę oskarżenia. Wobec powyższego i w myśl art. 44 K. P. K. zgłaszamy wniosek o wyłączenie sędziego Chodeckiego“.

SĘDZIA CHODECKI W SWOJEM SUMIENIU NIE ODCZUWA ŻADNEGO KONFLIKTU.

Sprawa wspomnianego wniosku była rozpatrywana na posiedzeniu niejawnym sądu, w dniu 6 lutego. Sędzia Gacek odczytuje sentencję decyzji sądu, mocą której wniosek o wyłączenie sędziego Chodeckiego został odrzucony.

W decyzji tej stwierdzono, że na posiedzeniu niejawnym został wezwany sędzia Chodecki, który oświadczył, że choć brał udział w rozprawie przeciwko red. Małusze, to jednak nie przypomina sobie, by mógł w sentencji wyroku przytoczonych we wniosku obrony i oskarżonych użyć tych słów i nie odczuwa w swoim sumieniu żadnego konfliktu, który udaremniałby mu osądzenie niniejszej sprawy. Po złożeniu tego oświadczenia, sędzia Chodecki opuścił posiedzenie niejawnie; odrzucenia wniosku domagał się również prokurator, poczem również opuścił posiedzenie.

W motywach sąd stwierdził, iż biorąc pod uwagę, że sędzia Chodecki oświadczył, że w swoim sumieniu nie odczuwa żadnych przeszkód do osądzenia sprawy, że sprawa redaktora Małuchy nie ma żadnego związku ze sprawą sądną, że gdyby nawet sędzia Chodecki użył przypisywanych mu słów, to nie przesądzałyby to jego stosunku do sprawy, gdyż ocena taka wytwarza się dopiero na podstawie przewodu sądowego, który nie był znany sędziemu Chodeckiemu w momencie sądenia sprawy hed. Małuchy — nie dopatruje się ani ustawowych, ani życiowych przeszkód, by sędzia Chodecki wziął udział w rozprawie.

ADWOKAT BERENSON PONAWIA WNIOSEK.

Z ławy obronczej podnosi się adw. Leon Berenson.

Na podstawie art. 303 K. P. K. w imieniu całej ławy obronczej ponawiam wnioski o wyłączenie sędziego Chodeckiego; czynię to dlatego, że w postanowieniu Sądu stwierdzonym jest, że sędzia Chodecki, aczkolwiek nie pamięta, czy użył zarzuconego mu wyrażenia, przyznał, że brał udział w sprawie Małuchy. Jesteśmy w stanie służyć Sądowi dowodem, że tamte słowa są rzeczywistością, że istotnie były wypowiedziane; te słowa, wypowiedziane jeszcze przed procesem brzeskim w pierwszej instancji były wyrazem ustosunkowania się sędziego Chodeckiego do samej sprawy. Sędzia Chodecki oświadczył wówczas:

„Jest rzeczą notorycznie znaną, że uwięzienie niektórych działaczy politycznych i poddanie ich surowemu rygorowi więzienia wojskowego nastąpiło nie z przyczyn sadystycznych, lecz było koniecznością państwową, mającą na celu stłumienia w zarodku zamachu stanu.“

Istota rzeczy polegała na tem, czy sędzia ustosunkował się subiektywnie do istoty czynu, zarzucanego oskarżonym, czy też nie. Sąd Apelacyjny twierdzi, że niema związku pomiędzy sprawą Małuchy a sprawą brzeską. Nie o związek chodzi, lecz o to, że sędzia Chodecki ujawnił wtedy swój pogląd na istotę sprawy, że już w dniu 28 października 1931 roku ustosunkował się do niej, nie mając żadnych dowodów, lecz na podstawie jemu tylko znanych przypuszczeń; powiedział, że osadzenie oskarżonych w więzieniu

wojskowym było „koniecznością państwową“; nawiązał w ten sposób „kontakt osobisty“ z zagadnieniem winy osób, ulegających dzisiaj sądeniu. Sędzia Chodecki wytworzył w sobie takie uczucie, które przekreśla faktycznie bezstronność sędziego.

Sąd Najwyższy orzekł w swoim czasie, że stosunek subiektywny do istoty sprawy powinien być powodem wyłączenia danego sędziego od rozpatrywania danej sprawy. Udział takiego sędziego staje się bowiem zaprzeczeniem możliwości obiektywnego rozpatrzenia sprawy.

Nie mamy żadnej gwarancji, że sędzia Chodecki zmienił swój pogląd, że przestał być stronniczym.

Zgłaszamy tedy ponownie wniosek o jego wyłączenie z kompletu sędziowskiego dlatego, przede wszystkim, że tkwi w nas przekonanie, że w każdym wymiarze sprawiedliwości musi być przede wszystkim bezstronność. Niech nam teraz Sąd odpowie, czy nie mamy powodu do utraty wiary w bezstronność sędziego Chodeckiego.

POLEMIKA MIĘDZY OBRONA A PRZEWODN. SĄDU.

W tym momencie wstaje adw. Jarosz i ponawia wniosek o wyłączenie sędziego Chodeckiego, którego udział w procesie jest niedopuszczalny, gdyż wypowiedział on pogląd co do słuszności Brześcia.

Przewodniczący: Panowie zapominają, że sąd w swej decyzji miał na uwadze nie tylko słowa przypisywane sędziemu Chodeckiemu, ale również stwierdził, że gdyby słowa te były wypowiedziane, to nie ma to najmniejszego znaczenia.

Cukier dla świń na paszę!

Pod tym tytułem pisze „Zielony Sztandar“:

„Cukrownia „Dobrzelin“, należąca do Warsz. Tow. fabryk cukru, rozpoczęła na wielką skalę sprzedaż cukru na paszę. Cukier ten jest umyślnie skażony, tj. zanieczyszczony tak, żeby nie mógł być spożywany przez ludzi, ale ma służyć jako pasza dla koni i dla świń; 1 kilogram cukru, użyty jako pasza dla koni, zastępuje 3 kg owsa. Centnar metryczny (100 kg) cukru na paszę dla koni lub karmę dla świń sprzedawany jest po 29 zł. Ponadto sprzedaje Związek cukrowników cukier dla pszczoł po 60 groszy za

1 kilogram; cukier ten jest umyślnie zanieczyszczany piaskiem lub otrębami.

Cukrownicy, sprzedając cukier na paszę po 29 groszy za 1 kg i dla pszczoł po 60 groszy za 1 kg, nie robią oczywiście nikomu prezentu, widocznie opłaca im się jeszcze sprzedaż towaru po tej cenie. Można więc sobie wyobrazić, ile zarabiają na cukrze, sprzedawanym dla ludzi!

Za czasów sanacyjnych stanowczo dzieje się lepiej świńom, niż ludziom!“

Rzecz prosta, mówi się tu o świńniach w znaczeniu nierogacizny.

Trzęsienie ziemi w Niemczech

W środę, 8 bm., cała poł.-zach. Badenia została nawiedzona trzęsieniem ziemi, które rozpoczęło się o godz. 8 rano i trwało 35 sekund. Najsilniejsze wstrząsy dały się odczuć w Rastadt, gdzie runęło zgórą 50 kominów fabrycznych i zarysowały się ściany wielu domów. *Ludność ogarnęła panika.*

Władze policyjne ewakuowały mieszkańców wielu domów, zagrożonych zawaleniem. Liczni przechodnie zostali pokaleczeni odłamkami spadających gzymsów i szyb okiennych. Szkody materialne znaczne.

Poza domami, które zarysowały się od wstrząsów aż do fundamentów uszkodzone również zostało 1 mienie mieszkańców, a w szczególności zniszczeniu uległy meble i sprzęty domowe. Również i w innych miasteczkach jak Karlsruhe, Steinhausen, Oettingheim i in. odczuć dość silne wstrząsy. W Oettingheim uszkodzony został miejscowy ratusz.

Wedle notowań sejsmograficznych, epicentrum trzęsienia znajdowało się na linii z południa na południowo-wschód od Karlsruhe w promieniu 50 km. Wstrząsy miały charakter tektoniczny.

Z powodu grypy nie pracują ministerstwa

Wskutek wybuchu ostrej grypy w Budapeszcie i w związku z tem zachorowania wielu urzędników ministerstwa,

kilka ministerstw rządu węgierskiego zawiesiło pracę na kilka dni.

Adw. Berenson: To mnie dotyczy ma ten zarzut ale i ja również wspominałem, że dla sądu wyrokującego mianem być winno tylko to, co się ujawni w procesie. To jest ideałem. Sąd ma obowiązek ustosunkować się do oskarżonych tylko na podstawie danych istniejących w aktach, bo ustosunkowanie się na podstawie innych danych, jak to uczynił p. sędzia Chodecki jest sprzeczne z prawem. Nazwanie już uprzednio oskarżonych „zamachowcami“ i tego rodzaju zaangażowanie swego sumienia, jest jaskrawym pogwałceniem ustawy i w tych warunkach nie może być mowy o bezstronnym sądeniu.

Przewodniczący: Aczkolwiek procedura pozwala ponawiać wnioski co do wyłączenia sędziego również na posiedzeniu jawnym, mimo odrzucenia go na posiedzeniu gospodarczym, tem niemniej od takiej decyzji nie przysługuje zażalenie, a tylko kasacja do Sądu Najwyższego. Z tych względów nie poddaję nawet wniosku pod obrady sądu.

DEKLARACJA OSKARŻONYCH.

Wśród przejmującej ciszy, która zajęła salę, wstaje z ławy oskarżonych pos. Herman Lieberman i składa oświadczenie w imieniu wszystkich oskarżonych:

Uważamy, że w tych warunkach obrona nasza jest uniemożliwiona. Nie będziemy więcej zabierali głosu, nie będziemy odpowiadali na pytania, ani udzielali wyjaśnień. Oświadczamy, że uważamy wszelką obronę za zbędną. Dziękujemy obrońcom za poniesione przez nich trudy i zwalniamy obronę.

DEKLARACJA OBRONY.

Powstaje adw. Z. Nagórski i oświadcza imieniem ławy obronczej:

Wobec oświadczenia oskarżonych, my wszyscy obrońcy składamy obronę.

Wszyscy obrońcy opuścili z tą chwilą salę sądową.

Przew. Gacek: Czy oskarżony Kiernik żąda się obrony? (Obronca pos. Kiernika adw. Urbanowicz jest ciężko chory).

Osk. Kiernik: Mój obrońca adw. Urbanowicz nadesłał wniosek o odroczenie rozprawy z powodu jego choroby. Ja podtrzymuję jego wniosek.

Przew. Gacek: Zarządzam przerwę dla rozpatrzenia wniosku adw. Urbanowicza.

Sąd udaje się na naradę... O godz. 11 min. 30 Sąd ogłasza przy pustej ławie obronczej, w obecności jednego tylko oskarżonego Kiernika decyzję, która stwierdza, że od czasu złamania nogi przez adw. Urbanowicza, czyli od dnia 18 stycznia do dnia wczorajszego było dość czasu dla zapoznania się ze sprawą przez innego obrońcę. Sąd uważa, że wniosek adw. Urbanowicza o odroczenie sprawy nie ma wobec tego podstaw. Sąd postanawia przystąpić do rozpatrzenia sprawy.

Osk. Kiernik opuszcza salę.

Z kolei referent sprawy właśnie sędzia Chodecki, przystąpił do odczytania swego referatu.

Sala zwolna pustoszeje.

O godz. 16-tej referent przerwał odczytywanie referatu.

Sąd ogłosił przerwę do dzisiaj do godz. 10 rano. I. K.

NA SALI SĄDOWEJ PUSTKA.

Po przerwie na sali sądowej były dwie panie, oraz dziennikarz, któremu zespół kolegów porucił smutną rolę kronikarza niemego procesu i pięciu policjantów.

Nawet bolszewikom nie udaje się chłopom rosyjskim wyrzucić Boga z serca

Nie dokonają tego także nasi bezbożnicy

Czytelnicy „Gazety Grudziądzkiej“ wiedzą, jak straszliwe rzeczy wyprawiają bolszewicy i jak eni katuszami usiłują ludowi rosyjskiemu wyrzucić z serca wiarę w Boga. A jednak, jak się okazuje, zbrodnicze te ich wysiłki i cała ta lotrowska ich walka z religią, nie dają u-pragnionych przez nich wyników. Przeciwnie, dają one wyniki zupełnie dla nich niespodziewane.

Przyznają to same gazety bolszewickie i pienia się ze złości na to.

Tak naprzykład donosi bolszewicka „Prawda“, że wobec pozostania i skoniśkowania przez rząd bolszewicki cerkwi i kościołów, powstają tajne świątynie, w których lud rosyjski żarliwie śpiewa modły.

„Prawda“ stwierdza, że społeczeństwo rosyjskie mimo przestawiania (a my uważamy, że właśnie z powodu prześladowania religji — red. „Gaz. Gr.“) coraz więcej garnie się do tej prześladowanej religji. Według „Prawdy“ powstało w ostatnich czasach w Rosji Sowieckiej przeszło 6000 nowych gmin religijnych, przeważnie — katolickich.

Wedle naszego zdania tak zawsze i wszędzie będą się kończyły walki bezbożników z Bogiem i religią, głoszoną swym uczniom przez Chrystusa Pana.

Podobnie skończą się niewątpliwie także podejmowane od pewnego czasu w Polsce przez bezbożników, tak zwanych wolnomyślicieli, próby wydarcia Ludowi polskiemu Boga z serca, odwrócenie go od Kościoła Chrystusowego.

Wysiłki te w Polsce mają albo w najbliższym, albo w niedalekim czasie, być znacznie spotęgowane.

Zwracamy na to uwagę Ludu polskiego. Jesteśmy zresztą przekonani, że Lud nasz tych apostołów niewiary, wolnomyślicielstwa, bezbożnictwa, przepędzi jak należy, gdy mu będą chcieli głosić bezbożną, wolnomyślicielską ewangelię, która ma wyziębć pod względem religijnym jego serca, wyprzeć z nich Boga.

Robota tych naszych domorosłych bezbożników jest zamaskowana, ukryta robota dla sanacji.

Ci bezbożnicy, wolnomyśliciele, pionki masonerii, którzy mają się wybrać z naukami bezbożnictwa, wolnomyślicielstwa na wioski na-

sze, rekrutują się obecnie już nietylko z pośród sanatorów-bebeków, ale w ostatnim czasie także z rozmaitych innych stronnictw.

Nech więc Lud polski ma się na baczności i niechaj tym zdrajcom Boga, którzyby w jego wioskach mieli się ukazać — odrazu tak gruntnie wskaże drogę — z wioski, by im się odechciało jeszcze raz do niej zaglądnąć.

Wielkie powstanie chłopskie w środkowej Syberji

Według krążących w Moskwie uporzeczywych wieści, w środkowej Syberji wybuchło powstanie chłopów przeciwko władzy sowieckiej. Ilość powstańców obliczają na tysiące. Oddziały powstańcze urządzą napady na instytucje państwowe oraz na pociągi. Krąży pogłoski, że zdołali już zająć Omsk.

Wybuch powstania jest wielką niespodzianką dla władzy sowieckiej, gdyż te okolice były najmniej buntowniczo usposobione i dlatego nie umieszczono tutaj silniejszych oddziałów G.P.U., ani nie grono dzono wojska. Nawet zobowiązania chłopów względem kolektywów były w tych okolicach dosyć skru-

Celem Niemiec — powrót Hohenzolernów

Wilhelm przygotowuje się już do wyjazdu do Berlina

Wiceprezes partji niemiecko narodowej dr. Winterfeld oświadczył na zgromadzeniu organizacyj partyjnych w Berlinie, że Reichstag i Sejm Pruski nie będą zdolne do pracy po nowych wyborach i będą musiały zniknąć z widowni politycznej na dłuższy czas.

Dyktatura może być tylko zarządzeniem przejściowym.

Mówca ma nadzieję, że zasady socjalistyczne coraz bardziej będą znikły ze skarbca hasel hitlerow-

ców, a momenty nacjonalistyczne wybiją się coraz bardziej naprzód.

— Mówi się: więcej władzy dla prezydenta Rzeszy, a my — zakończył Winterfeld — powiadamy: prezydent Rzeszy umiera, ale król nie umiera. Naszym celem ostatecznym pozostaje monarchja Hohenzolernów.

*

Kursowała w Berlinie pogłoska, jakoby ekskajzer Wilhelm zamierzał wrócić do Berlina dnia 6 marca tj. po wyborach do parlamentu Rzeszy.

Wilhelm zamierzał wrócić do Berlina już po otrzymaniu wiadomości o powołaniu Hitlera do rządów. Hitler jednakże miał oświadczyć, iż pojawienie się w obecnej chwili ekskajzera w Niemczech utrudniłoby kampanję wyborczą stronnictw prawicowych.

Wezuwjsz grozi

Wulkan Wezuwjsz, leżący niedaleko Neapolu we Włoszech, w ostatnich dniach ożył nagle i zaczął dymić. W okolicach wulkanu odczuwają się wstrząśnienia ziemi.

Fala ożywionej aktywności Wezuwjsza wzrasta w dalszym ciągu. Otwór krateru w ciągu nocy zwiększył dotychczasową średnicę o przeszło 3 mtr.

Uczeni są zdania, że ilość nagromadzonych gazów jest tak wielka, że należy oczekiwać utworzenia się bocznych kraterów. W dalszym ciągu dają się odczuwać wstrząsy ziemi o charakterze lokalnym. Obserwatorium Catanzaro zarejestrowało trzy wstrząsy następujące po sobie o charakterze falistym, które spowodowały wielką panikę w mieście, nie wyrządzając żadnych szkód materialnych.

KPT. ORLIŃSKI WYZDROWIAŁ.

Znany lotnik polski kpt. Orliński powrócił już do zdrowia. Po dwukrotnie dokonanej operacji, lekarze orzekli, iż kpt. Orliński może podjąć swoje zajęcia.

Na wiosnę kpt. Orliński weźmie udział w zawodach lotniczych.

RUSZENIE ŁODÓW NA SANIE.

Wskutek podniesienia się temperatury nastąpiło ruszenie lodów na Sanie. Pod Górąmi lody ruszyły we wtorek w południe przy stanie 1,60 m. ponad stan normalny. Pod Leskiem ruszył lód we wtorek po południu, przyczem wskutek uszkodzenia prowizorycznego mostu komunikacja na drodze państwowej Lesko—Roztoki została przerwana. Na rzece Wisłok lód ruszył we wtorek pod Krosnem przy stanie 1 m. ponad stan normalny. Na całym Wiśloku lód płynął, nie wyrządzając szkód. Na Bugu, Dniestrze i dopływach. W województwie lwowskim lód jeszcze stoi.

COMMENTARZ ŁODZI PODWODNYCH.

Commentarz angielskich łodzi podwodnych na wybrzeżu koło Cornwall. Przeważnie łodzie podwodne wyrzucane są w Anglii na to samotne skaliste wybrzeże, gdzie siłą orkanu zostają zupełnie zniszczone.

WALIGÓRA

Powieść historyczna z czasów Leszka Białego przez J. I. Kraszewskiego
Opracował Ignacy Zniński 13

Według jej zaręczenia mogli, zwolna się wlokąc, dojść do obiecanej chaty przed nocą. Gdy wszystko było nareszcie gotowe, cały ten pochód z Ottonem na przedzie, któremu baba towarzyszyła, zapuścił się w las powoli. Gero meźnie znośił boleść, zaciąwszy zęby i nie chcąc się okazać słabym. Hans jęczał i onidlewał, cucono go więc wodą i pocieszano tem, że podróż nie potrwa długo.

Otto choć milczał, w duchu przeklinał całą tę szaloną wyprawę młodzików.

Baba prowadziła bez drogi dosyć długo gąszczami, dopóki nie dostali się na jakąś ścieżkę widoczną. Tu już nadzieja wstąpiła w serce bo stara reka coraz ukazy-

wała przed siebie, oznajmiając, iż byli niedaleko od chaty.

Baba, wyprzedzając Ottona, pobiegła dać znać stróżowi — a ten uzbrojony w swój drag kuty, zjawił się przestraszony. Od lat wielu, jak tu siedział, pilnując granicy, nie trafiło mu się nigdy naraz dwu podróżnych widzieć u tych wrót, które stały zawsze zaparte, wpuszczając i wypuszczając tylko rzadkich posłańców Waligóry.

Stary był przerażony i gniewny tym ruchem, który przerywał mu spokój zwykły. Wyjazd pana, który nigdy z zamku się nie ruszał, niebytność jego w domu jeszcze pomnażały jego trwożę.

Przywłókl się sam, aby przypatrzyć się przybywającym, a widząc na noszach rannego i skaleczonego na koniu, a obok dumnie nakazującego rycerza, Ottona, stracił głowę.

W chacie, w której on sam mieszkał się z żoną i wyrostkiem, nie było dla podróżnych nawet barłogu wygodnego, aby ich złożyć można; dla

koni brakło szopy, a na pobyt dłuższy — pokarmu dla ludzi.

Dopiero usłyszawszy ten łomot, stróż, który się zamknął w swej chacie, wybiegł z drżącym broniem ale naówczas już Otto i ciągnące za nim konie, baba która pokazywała i cały ów pochód przebył okop, ostrokozy i puścił się drogą ku zamkowi.

Noc była ciemna i chłodna, a mgła jesienna okrywała doliny. w górze tylko gdzieś tam gwiazdy migotały blade, gdy Otto znowu ujrzał przed sobą bramę. Począł z całym siłą trąbić.

Tych wrót obronnych ani mógł myśleć zdobywać.

Stanęli, oczekując, aby się ktoś zjawił od grodu. Nierychło coś szarzało na wyżkach i słaby głos począł pytać — kto i czego chce tutaj.

Pytania trudno było zrozumieć, a niemiecka odpowiedź Ottona ten skutek miała, iż człowiek znikł z wyżek i nastąpiło głuche milczenie.

Otto znowu niecierpliwie trąbił, a dobierał najwzraskliwszych głosów swojego rogu tak, że musiały wszystkich pobudzić.

Wzdłuż wałów i na bramie zaczęli się pokazywać ludzie i pogadać na stojących u wrót, lecz nie okazywali ochoty ni do rozmowy, ani do otwierania. Stara przewodniczka wzięła zatem na siebie przemówienie do ludzi zamkowych. Opowiadała im coraz głośniejsze i krzykliwiejsze, gdzie i jak tych Niemców napytała i jak tu się dostali.

W ostatku ktoś zajął ją za to, że naprowadziła na gród nienawistnych ludzi, jakby nie wiedziała, że noga ich nie powstała nigdy na gródku Waligóry.

Po długich krzykach i sprzeczkach ktoś z góry, czy miłosierdziem tknięty, czy chcąc się zbyc niepokoju, kazał podróżnym jechać pod wałami na podczamce i tam w jakichś szopach szukać schronienia.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Z plenarnego posiedzenia Sejmu

Trupiarstwo rolnicze istnieje nie tylko na Pomorzu, ale w całej Polsce

Na pełnym posiedzeniu Sejmu omawiano z kolei budżet ministerstwa rolnictwa. Referat wygłosił poseł B. B. Stroynowski, który mimo urzędowego optymizmu nie robił rolnictwu zbyt różowych nadziei.

MOŻNY WPŁYW WYSLICKIEGO — A RYŻ I MARGARYNA.

W dyskusji zabrał jako pierwszy głos poseł Fijałkowski, który wskazywał na to, że nawet zwolennicy B. B. przyznają, że rolnictwo traktowane jest po macoszemu, natomiast na rządy posiada przemożny wpływ reprezentant żydowskich handlarzy i pośredników poseł B. B. Wiślicki.

Nie możemy do nieskończoności podtrzymywać kosztem rolnictwa takie imprezy, jak luszczarnia ryżu w Gdyni, albo fabryki margaryny, które z obcego surowca zaśmiecają nam rynek wewnętrzny produktami żywnościowymi, tworzącymi w obliczu klęski rolnej dalszą groźną konkurencję dla jęczmienia, pszenicy i masła polskiego. Tu niewspółmierność wpływów tak licznie reprezentowanych posłów i senatorów — rolników z BB., a wpływów przemysłu ryżowego i tłuszczowego na rząd, występuje w całej rażącej okazałości.

USTAWODAWSTWO KREDYTOWE NA PAPIERZE.

W dalszej przemowie poruszył poseł Fijałkowski sprawę bardzo obszernego ustawodawstwa finansowo-rolnego, które wspaniale wygląda ale tylko na papierze, bo najwspanialsze ustawy nic nie pomogą jeżeli rolnik będzie musiał oddać 100 kg zboża za 10 zł., a kilogram żywności za 50 gr. Ustawodawstwo o zamianie długów rolniczych stwarza przywileje dla banków państwowych i prowadzi do upaństwowienia wszystkich banków.

MIN. JANTA-POLCZYŃSKI WZYWA POMOCY LIGI NARODÓW.

Polityka i rządzenie — to jest w pierwszym rzędzie sztuką przewidywania. Otóż można przedstawić rządu i BB powiedziec śmiało w oczy — nie jesteście w stanie widzieć życia, bo zabardzo jesteście zapatrzeni w siebie — o waszem przewidywaniu można napisać całe studia, i to nie pozbawione humoru. *Przecie p. minister Janta-Polczyński przewidywał, że rolnictwo w Polsce ratować będzie Liga Narodów. I tak myśla o Brtandzie, że zapomniał o p. Wiślickim.*

SEKWESTRACJE I TRUPIARNIE.

Na całym terenie Polski prowadzona jest w tej chwili gospodarka rabunkowa — bez nawozów sztucznych, przy intensywnym płodozmianie, aby jaknajwięcej wyciągnąć, aby było dla komornika, sekwestratorów i urzędów skarbowych. Otóż — owa rabunkowa gospodarka może zgotować wszystkim optymistom z obozu rządowego i całemu państwu okropną niespodziankę. Gospodarka rabunkowa może trwać lat 2—3, bez spadku produkcji a przyjdzie jeden rok nieurodzaju, a produkcja runie, jak piorun... I trzeba będzie wtedy sprowadzać zboże!... Jak wówczas wyglądać będzie samowystarczalność państwa wobec Hitlera, który za naczelny punkt programu wysunął ratowanie rol-

nictwa w kraju o 100 proc. wyższych cenach, niż u nas. Czy kto dziś zastanawia się nad tem! A tymczasem na Pomorzu składy odebranych rolnikom przez sekwestratorów mebli, przedmiotów, a nawet narzędzi rolniczych nazwano „trupiarzami”. Oby w trupiarstwie nie zamieniły się najpiękniejsze warszaty rolne w Polsce! Najwyższy czas przestać prowadzić w stosunku do rolnictwa politykę wyzysku. Walka o rolnictwo — to walka z kapitałem międzynarodowym, który chce urządzić z Polski swój folwark. Walka o rolnictwo — to walka z żydami, to słowem walka o niezależność gospodarczą Polski.

*

Posiedzenie Sejmu w środę rozpoczęło się o godzinie 10-tej, który przystąpił do dalszej rozprawy nad budżetem Min. Oświaty. Po wyczerpaniu dyskusji nad budżetem Min. W. R. i O. P. Izba przeszła do preliminarza grupy B. (fundusze).

Po dyskusji przystąpiono do budżetu Ministerstwa Spraw Wewn. Poseł Rymar (Kl. Nar.) w dłuższym przemówieniu omawia całokształt działalności, wysuwając zarzuty co do systemu policyjnego. Uskarża się na konfiskaty, na prawo o stowarzyszeniach i w konkluzji zapowiada walkę z istniejącym systemem.

Poseł Smoła (Str. Lud.) poruszył sprawę zająć w Łapanowie,

Lubii i Jadowie, zarzucając władzom administracyjnym udaremnienie wieców i zebrań poselskich oraz występuje przeciwko używaniu policji do celów politycznych.

Poseł Szturmowski (Kl. Nar.), obrazując ciężką sytuację gospodarczą ludności pomorskiej i nawiązując do przemówienia posła Tebinki przy budżecie Min. Spr. Wojsk., wypowiada pogląd, że nie wystarczy mówić, że Polska nigdy Pomonię odda, lecz trzeba zrobić dla tamtejszej ludności wszystko, aby ją związać z Polską. Po tem przemówieniu dyskusję przerwano.

Z kolei Izba odesłała do odpowiednich komisji szereg rządowych projektów ustaw. Następne posiedzenie Sejmu jutro o godz. 12. Dalszy ciąg dyskusji nad budżetem Min. Spr. Wewn., poczem debata nad budżetem Min. Sprawiedl. i nad budżetem monopolu.

Na wolności gorzej, jak w więzieniu

Niezwykle charakterystyczny dla dzisiejszych czasów i napewno nie notowany dotychczas w kronikach sądowych wypadek, wydarzył się w tych dniach w Mogilnie, w województwie poznańskim.

Mianowicie do tamtejszego więzienia wrócił dobrowolnie niejaki Erich Martin z Cieneiska, który w początkach grudnia roku zeszłego zbiegł z więzienia.

Zgłaszając się do więzienia, ciekawie oświadczył, iż na wolności

są tak marnie czasy, że nie warto było uciekać z więzienia. Dlatego też dobrowolnie wrócił do więzienia, „gdzie ma zapewniony lepszy „dobrobyt”, niż obywatele na wolności.

Powrót tego zbiega do więzienia nie trzeba pochylić jako świadectwo niezwykle dobrych stosunków, panujących w więzieniu. Nie jest to natomiast jaskrawym dowodem stosunków i warunków, wśród których żyją wolni obywatele w okresie „radosnej twórczości”.

Z całego kraju napływają znów doniesienia o grypie.

Wskazaniem więc będzie poświęcić kilka słów tej ogromnie zaraźliwej i napadającej człowieka w sposób podstępny chorobie.

Objawy grypy są następujące: brak humoru, ogólne zmęczenie, bóle różne przeważnie jednak krzyża i głowy.

Kto już poważnie zapadł na gripę, powinien zwrócić się do lekarza, gdyż, jak wiadomo, przebieg grypy może przyjąć obrót zupełnie nieprzewidywany. Chory gorączkujący powinien oczywiście pozostać w łóżku.

Różnorodne dolegliwości, towarzyszące grypie, najlepiej jest zwalczać zapomocą jakiegoś środka, któryby jednocześnie łagodził bóle i nie dopuszczał do gorączki. Takim środkiem są tabletki Aspirin. Zapomocą leczenia Aspiriną wpływa się korzystnie na cały przebieg choroby i usuwa męczące bóle głowy i łamanie w kościach. Czas trwania choroby zostaje skrócony, nasilenie zmniejszone a chory łatwiej znosi jej przykre objawy.

Aresztowanie adwokata pod zarzutem defraudacji setek tysięcy dolarów

Z polecenia sędziego śledczego w Warszawie został aresztowany i osadzony w areszcie centralnym przy ul. Daniłowiczowskiej jeden ze znanych adwokatów warszawskich, Lucjan Perzyński.

Aresztowanie adwokata wywołało w Warszawie zrozumiałą sensację, szczególnie w kołach sądowych.

Według pogłosek, kursujących od pewnego czasu, Perzyński aresztowany został za przywłaszczenie szeregu depozytów amerykańskich,

powierzonych mu przez klientów. Wysokość przywłaszczonych sum wynosi około 350 000 dolarów.

Szczegółowy śledztwa ze zrozumiałych względów narazie trzymane być muszą w tajemnicy.

30 LAT PRZEBYŁ W WIEZIENIACH

Przed sądem grodzkim w Łodzi stanął w poniedziałek 65-letni Franciszek Jobe. Jest on niezwykle okazem przestępcy, gdyż, jak wynika z jego

kartotek, przebył on w więzieniach 30 lat za najrozmaitsze przestępstwa.

Ostatnio za włamanie do jednego z mieszkań Job skazany został na rok więzienia.

Bunt marynarzy na Krążowniku holenderskim

We flocie holenderskiej na wodach Nowej Holandji wybuchł bunt marynarzy.

Marynarze - jawańczy pod wpływem propagandy komunistycznej opanowali jeden z największych krążowników marynarki holenderskiej „De zeven Provincien” i korzystając z nieobecności komendanta, który w towarzystwie kilkunastu oficerów wyjechał do Batawii, wypowiedzieli posłuszeństwo i po krótkiej walce zostali panami sytuacji.

Wszystkich europejczyków, zarówno oficerów jak i marynarzy uwięziono pod po-

kładem. Buntownicy podnieśli kotwicę i wypłynęli na pełne morze.

W pościgu za krążownikiem wyruszyły kontrtorpedowce z Priok — „Jentjes”, „G. 12”, „C. J. de Haan” i „Minotaurus”.

„De zeven Provincien” wypłynął z Oeleh całą siłą maszyn, kierując się na północ ku portowi Padang. Według niesprawdzonych jeszcze wiadomości zbuntowani artylerzyści przy wyjściu z portu oddali kilka strzałów z dział ciężkokalibrowych, wzniciając w porcie groźny pożar.

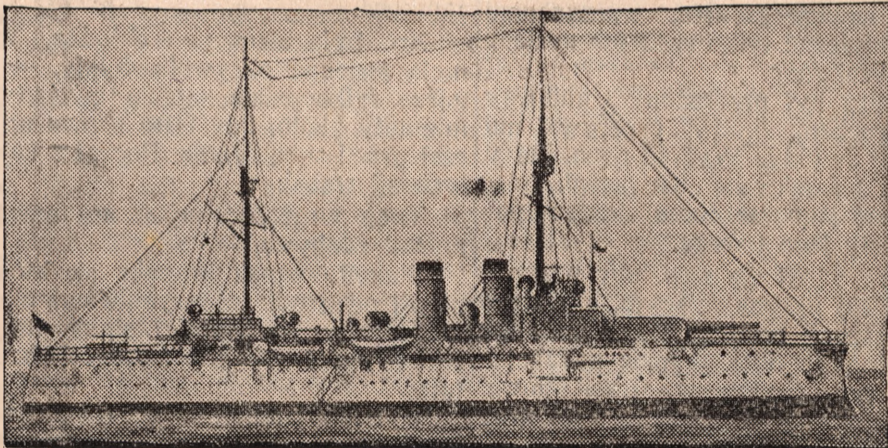
Trudność wszczęcia natychmiastowego

pościgu za „De zeven Provincien” powstała stąd, iż wszystkie holenderskie okręty wojenne odbywają obecnie manewry na pełnym morzu. Narazie więc udały się w pościg cztery kontrtorpedowce, które otrzymały rozkaz jaknajstrzejszego stłumienia buntu.

Ponieważ zbuntowanych jawańczyków cechuje bezwzględność i okrucieństwo — przewidywać należy krwawą bitwę morską, która wobec równych szans ścigających i ściganych może mieć niezwykle dramatyczny przebieg, zwłaszcza, iż wieść o rozbiciu admirałskim wywołała wrzenie wśród załóg jawańskich na innych okrętach holenderskich.

Krążownik „De zeven Provincien” jest drugim co do wielkości okrętem wojennym marynarki holenderskiej o pojemności 6530 tonn. Zbudowany w roku 1909 w stoczni amsterdamskiej, posiada po gruntownym remoncie, nowoczesne uzbrojenie, składające się z 20 dział większego kalibru, aparatów minowych i artylerji przeciwlotniczej. Szybkość osiągnięta przez krążownik wynosi 16 mil. morskich na godzinę. Załoga składa się z 30 oficerów i 180 marynarzy.

Ścigające zbuntowany krążownik kontrtorpedowce posiadają szybkość do 26 mil morskich na godzinę, uzbrojone po 6 — 8 dział większego kalibru i najnowocześniejsze urządzenia torpedowe. Załogi ich liczą po 40 ludzi.

Krążownik „De zeven Provincien”, który opanowany został przez Malańczyków.

Wiadomości bieżące

Wtorek, 14 lutego 1933 r.

Wtorek: Walentego. Wsch. słońca 6,55; zach. 4,46. Wsch. ks. 22,32; zach. 8,24.
Środa: Faustyna m. Wschód s. 6,33; zach. 4,48. Wsch. ks. 0,00; zach. 8,37.
Czwartek: Juljanny p. i m. W. s. 6,51; zach. 4,50. Wsch. ks. 0,00; zach. 8,54.

* **DZISIEJSZY NUMER „GAZETY“** wydajemy w objętości 6 stron. Zarazem dołączamy bezpłatny dodatek „DOBRA GOSPODYNI“.

STAN WODY NA WISLE

w dniu 9 lutego 1933 roku.

Kraków minus 1,18; Zawichost plus 2,68; Warszawa plus 1,67; Płock plus 1,59; Toruń plus 0,91; Fordon plus 0,97; Chełmno plus 0,82; Grudziądz plus 1,12; Korzeniowo plus 0,95; Montawa plus 0,12; Piekło minus 0,02; Tczew minus 0,28; Einlage plus 1,88; Schiewenhorst plus 2,20.

Województwa centralne

OFICER ZASTRZELIŁ INŻYNIERA.

W niedzielę rano na stacji kolejowej w Szczakowej rozegrała się krwawa tragedia, ofiarą której padł ś. p. inżynier górniczy Kazimierz Molter, zamieszkały w Katowicach, liczący lat 39. — Inż. Molter został zastrzelony z rewolweru przez porucznika 11 p. p. z Tarnowskich Gór, Jana Betkowskiego.

Zarówno por. Betkowski jak i inż. Molter byli obaj na zabawie Białego Krzyża w Szczakowej. Rano udali się na dworzec kolejowy, czekając na pociąg w kierunku Katowic. Wkrótce wywiązała się pomiędzy nimi sprzeczka, a następnie doszło do wzajemnej zniewagi. Por. Betkowski dobył rewolweru i z odległości paru kroków strzelił do inż. Moltera, który ugodzony kulą, padł trupem na miejscu.

Wiadomość o tragicznym zgonie ś. p. inż. Moltera wywołała w Katowicach przynębiające wrażenie. Ś. p. inż. Molter był osobistością znaną. Był on wielkim społecznikiem i pracował w szeregu towarzystw. Osierocił on kilkuletnią córeczkę.

Z NEDZY DO SAMOBÓJSTWA.

Na ślizgawce na jeziorze pow. w Antoninie 4-eh chłopców zauważyło, jak pewna kobieta skoczyła do wody. Na krzyk chłopców przybyli ich rodzice i tonącą wydobyli. Okazało się, że niedoszła samobójczynią jest niej. Grochowska, zam. w Miksztaście. Do odebrania sobie życia pchnęła ją nędza.

NAPAD NA POCIĄG WĘGLOWY.

Na szlaku kolejowym Piotrków — Baby w dyrekcji warszawskiej, zorganizowana banda opryszków napadła na pociąg nr. 474, rabując w czasie biegu około 10 tonn węgla. Po dokonaniu rabunku złościny zbiegli.

Odwiedzajcie zimą Sopoty.

W myśl tego wezwania obdarzają Sopoty odwiedzających, ponad wszelkie ich oczekiwania: pięknym krajobrazu nadmorskiego, alei spacerowych oraz wspaniałością lasów i wzgórz; najbardziej nęcącymi rozrywkami, zorganizowanymi z artystycznym smakiem przez doborowe towarzystwo w Sopotach, jak i w najbliższym Gdańsku. W eleganckich salonach Kasyna, gdzie grywa się według międzynarodowych zasad w roulette i baccara, wre barwne życie. Sopoty jako „Wenecja północy“ w dosłownym tego słowa znaczeniu, wciągają nas w radosny, karna walowy wir. Kto raz tu przebywał, ten nigdy nie zapomni tych godzin, spędzonych w wesołych, tak bogatych w różnorodność Sopotach, stojących pod każdym względem, również taniością cen, wyżej ponad wszystkie inne uzdrowiska.

PODPALENIE Z ZEMSTY.

We wsi Wolica Brzożowa w pow. Tomaszów Lubelski, w zabudowaniach należących do Kisela Stanisława wybuchł pożar, który zniszczył dom mieszkalny przerobiony ze stodoły; spaliły się również 2 konie i inny inwentarz żywy. Jak wykazało dochodzenie policyjne, pożar powstał wskutek zbrodniczego podpalenia, którego dokonali na tle zemsty osobistej małżonkowie Antoni i Honorata Niziołowie z tejże wsi. Zbrodniczych podpalaczy aresztowano i osadzono w więzieniu.

WŁOSKI STRAJK.

W zakładach firmy „Masowja“ (fabryka mebli giętych) w Radomsku wybuchł strajk z powodu niewypłacania robotnikom zarobków od 4 tygodni. — Gdy interwencja u zarządu firmy nie odniosła skutku, robotnicy w liczbie 150 osób przybyszy zrana do pracy, zatarasowali bramy wejściowe, nie dopuszczając nikogo na teren fabryki. Robotnicy nie opuszczają zakładów, nocując w murach fabryki, przyczem kolejno pełnią wartę przy bramach.

NIE UDAŁO SIĘ POBUJAĆ.

Mieszkańcy Bałut w Łodzi zostali poruszeni wiadomością, iż w obecności 16-letniej Stanisławy Bogaczykówny dzieją się rozmaite niesamowite rzeczy, mianowicie przedmioty same się poruszają, słychać jakieś hałasy itp. Wywołało to wielkie zbiegowisko około domu w którym Bogaczykówna zamieszkuje tak, że w końcu zainteresowała się tem policja i dziewczynę odprowadziła do wydziału zdrowotności m. Łodzi. Lekarze stwierdzili, że dziewczyna symuluje.

SKAZANIE BANDYTÓW.

Przed lubelskim Sądem okręgowym stanęła groźna szajka bandyta, grasująca do niedawna w powiecie lubartowskim. Na ławie oskarżonych zasiadli: Józef Prażmo — herszt szajki, Drozd Józef, Woźniak Jan i jego syn Władysław. Sąd po dwudniowej rozprawie ogłosił wyrok, mocą którego Józef Prażmo skazany został na 15 lat ciężkiego więzienia i pozbawienie praw, zaś Woźniak Jan, Woźniak Władysław i Drozd Józef po 10 lat ciężkiego więzienia każdy, z pozbawieniem praw.

Małopolska.

SKAZANIE ZA NAPAD NA POLICJĘ
W sądzie grodzkim w Bursztynie powiatu rohatyńskiego odbyła się rozprawa przeciw 48 chłopom z Knisinie, którzy w czerwcu r. z. podczas jakiegoś obchodu ukraińskiego, pod wpływem

podżegaczy, rzucili się na policje, usiłując odbić siłą 4 aresztowanych osobników. — Trybunał skazał 24 oskarżonych po 3 tygodnie aresztu, 4 oskarżonych po 1 miesiącu, pozostałych uwolnił.

ZAGADKOWE WŁAMANIE DO GABINETU PROFESORA.

We Lwowie dokonano niezwykle zagadkowego włamania do gabinetu profesora historii średniowiecznej dr. Modelskiego w gmachu nowego uniwersytetu we Lwowie. Sprawca spłoszony w chwili, gdy rozpoczął plondrować szuflady biurka, uciekł przez okno, wybiwszy szybę. Czego szukał wśród papierów prof. Modelskiego i co zdołał ukraść, nie ustalono.

W kołach policyjnych przypuszczają, że włamanie ma podkład polityczny.

Kresy Wschodnie.

MORDERSTWO ZA 1000 ŻŁ.

We wsi Podosowo w pow. baranowickim zastrzelono przez okno zamożnego gospodarza tej wsi Lesika. W krótkim czasie ujęto już sprawców tego morderstwa, którymi okazali się niejaki Szymczak oraz zięć zamordowanego Szachnuc, obaj mieszkańcy tej wsi. Zabójstwa dokonał Szymczak z namowy Szachnuc, który obiecał mu za to wynagrodzenie w sumie 1000 zł, po objęciu w posiadanie majątku zamordowanego. Obaj zbrodniarze staną przed sądem doraźnym.

MORDERCY PRZED SĄDEM DORAŻNYM.

Na dzień 16 bm. wyznaczony został sąd doraźny w Baranowiczach przeciwko trzem sprawcom ohydnej zbrodni, dokonanej w leśniczówce majątku Rudnia, gminy dobromyskiej.

Przed sądem stanęli mieszkańcy wsi Wólka: Jan Baraszko, Józef Chomicz, Antoni Karaczun, oskarżeni o dokonanie napadu na leśniczówkę Rudnia i zamordowanie gajowego Mizgieły, oraz obecnej w tym czasie w gajówce polożnej.

Dla zatarcia śladów zbrodniarze podpalili leśniczówkę. Mordercom grozi śmierć przez powieszenie.

Odpowiedzi Redakcji.

- Martynowski M., Everson Pa Fayette, America. Abonament opłacony do 1. IV. 1934 r.
- Cebulski Franc., Zbiorsk Cupr. Abonament opłacony do 1. X. 33 r.
- Wachowski Józef, Stróżewo. Pieniądże otrzymaliśmy. Abonament opłacony do 1. IV. 33 r.
- Ciskowski Jan, Goworowo Prob. Abonament opłacony do 1. X. 33 r.

„Kryzysowy samochód“

starosty opatowskiego

W końcu ub. r. p. starosta w Opatowie zamienił samochód, nie pytając uprzednio o zdanie Wydziału Powiatowego, i wydał pieniądze Sejmikowe bezprawnie, gdyż wydatek taki nie był przewidziany w żadnej pozycji budżetu. Samochód poprzedni, który panu staroście nie podobał się, był na kilkanaście miesięcy przedtem wyremontowany za cenę 5 tysięcy złotych, a ponieważ przed remontem szacowano go również na 5 tysięcy złotych, więc wartość jego wynosiła dziesięć tysięcy zł. Przy zamianie policzono go za 3 tysiące złotych, więc strata na nim wynosi 7 tysięcy zł. Do nabywanego zaś samochodu dopłacono czystą gotówką ni mniej ni więcej tylko 13.000 złotych, tak, że faktycznie nowy samochód kosztuje dwadzieścia tysięcy złotych (7 tysięcy straty na starym plus 13.000 zł dopłaty do nabytego).

Opatowski Wydział Powiatowy, składający się w większości z obszarników i potulnych lokajów „sanacji“, dopiero po fackie, kiedy wszystko było zrobione, przyklepał taki handel starościński. Ludność opatowska nazywa ten samochód „kryzysowym“, bo wszyscy wiedzą, ilu to sekwestratorów musi się dziś napracować, by ściągnąć tyle pieniędzy. Zresztą miejscowi dygnitarze sanacyjni mają do rozporządzenia i drugi samochód sprawiony za publiczne pieniądze, tak zwany samochód „wydziału drogowego“.

Ciekawi jesteśmy, co na to powiedzą chłopci — członkowie Sejmiku, gdyż dorocznym zwyczajem powinna się odbyć niedługo komedia uchwalańcia nowego budżetu, na który powinni się wszyscy przynajmniej zjechać i odebrać djety po 20—30 zł na dzień.

Grupa szoferów z opatowskiego.

Dodatek Książkowy

otrzymują nasi Czytelnicy już znowu w miesiącu marcu

Będą to albo „Ciekawe Opowieści“ z pięknym kolorowym obrazkiem i licznymi czarnymi, albo też „Adwokat i doradca domowy“.

Wygotowanie kolorowych obrazków, wymaga bardzo dużo czasu, więc nie wiemy jeszcze, czy prędzej wykończymy „Ciekawe Opowieści“, czy też „Adwokata i Doradcę Domowego“.

Sprawy organizacyjne Stronnictwa Ludowego

POWIATOWE ZJAZDY STATUTOWE.

Wieluń. — 19 lutego o godz. 10 rano w lokalu Sekretariatu Str. Lud. przy ul. Panieńskiej 1, odbędzie się statutowy Zjazd Powiatowy Str. Lud. z udziałem pp. sen. Januszewskiego, pos. Małdeżyka i innych.

BACZNOŚĆ

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE.

Zarząd Wojewódzki Stronnictwa Ludowego w Lublinie organizuje dla działaczy z terenu całego województwa dwudniowy kurs społeczno-polityczny w Lublinie, w dniach 18 i 19 lutego. Wykładać będą najwybitniejsi posłowie i działacze Stronnictwa Ludowego. Szczegóły programu kursu będą ogłoszone w następnych komunikatach. Uczestników prosimy zgłaszać się do dnia 10 lutego na adres Sekretariatu S.L. w Lublinie, ul. Krakowskie Przedmieście 70 m. 3.

Zarząd Wojewódzki S. L. w Lublinie.

Notowania giełdowe

Ziemiopłody

z dnia 9-go lutego 1933 r.

Placono złotych za 100 kg.:

	Warszawa	Lwów
Pszenica	27,75-28,25	27,50-28,00
Zyto	15,00-15,25	15,50-15,75
Jęczmień	15,25-15,75	12,00-13,00
Jęczmień browar.	16,50-17,75	—, —, —
Owies	14,00-15,00	11,75-12,00
Mąka:		
pszenna 60%	42,00-47,00	46,00-47,00
żytnia 65%	27,00-30,00	29,00-29,50
Otręby:		
pszenne	10,00-10,50	7,25- 7,50
żytnie	8,00- 9,00	7,25- 7,50
Rzepak	46,00-48,00	—, —, —
Groch polny	22,90-24,00	21,00-23,00
Kuchy rzep.	15,50-16,00	—, —, —
Kuchy lnian.	19,50-20,00	17,00-18,00
Słoma	8,00- 9,00	4,50- 5,00
Siano pras.	9,00-11,00	7,50- 8,50
Ziemniaki jad.	3,75- 4,00	—, —, —
Gryka	15,50-16,50	—, —, —
Proso	17,00-18,00	—, —, —

CENY ZBOŻA W KRAJU I ZAGRANICĄ.

Przeciętne tygodniowe ceny czterech głównych zbóż w okresie od 30. 1. do 5. 2. br. według obliczenia biura giełdy zbożowo-towarowej w Warszawie. — Ceny rozumieją się za 100 kg w złotych:

Rynki krajowe:

	pszemica	żyto	jęczm.	owies
Warszawa	27,83	16,75	17,00	15,50
Gdańsk	28,48	16,22	17,24	14,56
Poznań	25,70	14,98	16,25	13,22
Lublin	25,69	15,69	14,25	13,90
RówneWoł.	26,34	14,73	14,25	12,12½
Katowice	29,58	17,60	21,00	16,16
Kraków	29,91	17,68	—	13,81
Lwów	28,35	16,12½	17,75	13,70

Rynki zagraniczne:

	pszemica	żyto	jęczm.	owies
Berlin	39,54	32,55	36,04	24,30
Praga	40,13	22,18	22,24	19,40
Brno Mor.	40,40	20,72	20,06	17,42
Wiedeń	43,90	28,90	32,81	23,28

Życie gospodarcze

ZNACZNY SPADEK WYTWÓRCZOŚCI PRZEMYSŁOWEJ.

Według obliczeń Instytutu badania konjunktur gospodarczych i cen, wskaźnik produkcji przemysłowej spadł z 56,7 w listopadzie do 49,2 w grudniu ub. roku, t. zn. o 13,2 procent.

Największy spadek wytwórczości nastąpił w przemyśle włókienniczym i w górnictwie węglowym.

HANDEL POLSKO-SOWIECKI.

W ciągu 11 miesięcy 1932 r. obrót towarowy Rosji Sow. z Pol-

ską wyniósł 8.580.000 rubli, z czego na wywóz do Polski przypada 3.957.000 rb., na wwóz zaś z Polski 4.623.000 rb. W stosunku do ogólnej cyfry handlu zagranicznego suma transakcyj z Polską wynosi 0,8 procent przy wwozie 0,7 procent.

Radjoprogram z Warszawy

Sroda, 15. 2.: 12,10 16,00 i 17,20 muzyka gramofonowa; 15,35 dla dzieci: a) „Cztery mile za Warszawą” i b) „Zagadki i szarady”; 16,40 „Rarańcza”; 17,40 „Ubezpieczenia emerytalne pracowników umysłowych”; 18,00 i 20,00 mu-

zyka lekka; 19,20 skrzynka pocztowa rolnicza; 19,30 feljeton literacki; „Kłopoty krytyki”; 19,45 prasowy dziennik radiowy; 21,00 recital fortepianowy; 21,55 recital śpiewaczy; 22,25 i 23,00 muzyka taneczna.

Czwartek, 16. 2.: 12,10 15,25 i 15,50 muzyka gramofonowa; 12,35 koncert szkolny; 15,35 „Białe czepeczki”; 16,40 „Księżacy Wielkopolscy”; 17,00 koncert kameralny; 17,40 odczyt aktualny; 18,00 muzyka lekka; 19,20 kom. rolniczy; 19,30 „Opowiadanie starego Macieja”; 19,45 prasowy dziennik radiowy; 20,00 koncert instrumentów elektrycznych; 21,30 słuchowisko: „Kwiat pomarańczowy”; 22,15 i 23,00 muzyka taneczna.

POŻAR HISTORYCZNEGO MIASTA W BELGJI.

Nocą z niedzieli na poniedziałek w historycznym miasteczku St. Hibert koło Namur w Belgii wybuchł olbrzymi pożar, który doszczętnie zniszczył część miasteczka. Pożar nie napotykał na przeszkodę z powodu braku straży ogniowej, rozszerzył się na wiele domów, niszcząc m. in. centralę telefoniczną i przerywając w ten sposób komunikację z krajem. Policja i żandarmerja skierowała wszystkich mężczyzn napotkanych na ulicy do walki z pożarem. Dopiero w poniedziałek pożar zlokalizowano.

Ciekawe książki

dla

wszystkich

- Sąd Ostateczny. Myśli i nauki na zbawienny wiernych pożytek. Cena ..... zł. 0.60
  - Mi dy Pustelnik. Powieść dla Młodzieży i Starszych. Cena ..... zł. 0.60
  - Róża z Tanenburga. Powieść zajmująca o rycerzu w niewolę zabrany i o jego córce. Cena ..... zł. 1.00
  - Sybilli, czyli zbiór prorocत्व i przepowiedni. Cena ..... zł. 0.60
  - Historja o Helenie, córce cesarza Antoniusza. Cena ..... zł. 0.30
  - Wyrocznia, czyli sposób otrzymania odpowiedzi na różne pytania. Cena ..... zł. 0.15
  - Powiatki o sierotach, prześladowanych przez złe macochy. Cena ..... zł. 0.50
  - Macocha. Powiastka rzewna i zajmująca dla młodych i starych. Cena ..... zł. 0.30
  - Powiatka o Madeju rozbójniku. Cena zł. 0.30
  - Zygfrid. Historia bardzo piękna o rycerzu, który królową z mocy straszego smoka uwolnił i z nią się ożenił. Cena ..... zł. 0.45
  - Wigilia Bożego Narodzenia, czyli jak ubogi sierota został sławnym w świecie malarzem. Cena ..... zł. 0.60
  - Królowna Hoża. Historia o królownie, która w chłopcach zabardzo przebierała. Cena zł. 0.30
  - Podróże Gulliwera, do nieznanych krajów. Cena ..... zł. 1.20
- Na przesyłkę dodatkową należy przelać do 1 książki 0.15 groszy, do 6 książek 0.25 groszy, do 10 książek 0.50 groszy.
- Książki wysyłamy tylko za poprzednim nadesłaniem należności. Pieniądze wpłacić można w każdym Urzędzie Pocztowym bez jakichkolwiek kosztów na konto nasze w P.K.O. Poznań nr. 200.420.

Zamówienia przysyłać należy

Zakłady Graficzne i Wydawnicze Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu Pomorze.

Samotny

lat 24, bez natogów, przymie jakiegokolwiek zalecie zaraz lub od 1 4 1933 r jako robotnik najchętniej na roli, wynarodzenie skromne Czesław Janiszewski, Radoszewice, pocz Babiak, woj. Łódzkie

Dobre rury dachowe?

tanio sprzedam. EDIGER Radzyn - Pomorze

Poszukuję

gospodarstwo od 40-50 mrg. dobrej ziemi. Zgłoszenia do „Gazety Grudziądzkiej” pod nr. 40/C.

CENA ŻARÓWKI ZALEŻY OD GATUNKU

Fabrykacja, posługująca się wyborowym gatunkiem surowców, najnowszymi metodami i aparatami, oparta ponadto na międzynarodowych patentach i kilkudziesięcioletnich doświadczeniach, poprzedzona i zakończona całym szeregiem prób laboratoryjnych, daje gwarancję, że Konsument otrzyma pełną równowartość za wydaną kwotę

TUNGSRAM

Niezbędna dla każdego pszczelarza jest książka

Praktyczne Pszczelnictwo

napisana przez S. Brzóskego (opatrzone licznymi rycinami).

Cena wraz z przesyłką Zł. 5.05.

Przesyłkę skuteczniamy za poprzednim nadesłaniem należności. Pieniądze wpłacić można w każdym Urzędzie Pocztowym bez jakichkolwiek kosztów na konto nasze w P. K. O. Poznań nr. 200 420.

Zamówienia przysyłać należy:

Zakłady Graficzne i Wydawnicze Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu.

PRAKTYCZNE PRZEPISY

smarzenia konfitur, sporządzania kompotów i soków przez Różę Makarewiczową.

Cena wraz przesyłką Zł. 4,30.

Przesyłkę skuteczniamy za poprzednim nadesłaniem należności. Pieniądze wpłacić można w każdym Urzędzie Pocztowym bez jakichkolwiek kosztów na konto nasze w P.K.O. Poznań nr. 200 420.

Zamówienia przysyłać należy: Zakłady Graf. i Wydawnicze WIKTORA KULERSKIEGO Grudziądz (Pom.)

Jerzy Szablica.

SKARB ASTEKOW

Sensacyjna przygoda lotnika polskiego w Meksyku. Odnalezienie legendarnego skarbu asteków.

Cena wraz z przesyłką Zł. 2,30.

Przesyłkę skuteczniamy za poprzednim nadesłaniem należności. Pieniądze wpłacić można w każdym Urzędzie Pocztowym bez jakichkolwiek kosztów na konto nasze w P.K.O. Poznań nr. 200 420.

Zamówienia przysyłać należy:

ZAKŁADY GRAFICZNE I WYDAWNICZE WIKTORA KULERSKIEGO W GRUDZIĄDZU (POMORZE).

Zł. 600.—

miesięcznie zarabiają na wól pocztujący przez sprzedaż losów. Zgłoszenia: „POLREK”, Lwów, ul. Łozińskiego.

Z latarnią szukając

nie znajdzie się człowieka, któryby nie uznał

korzyści płynących z ogłoszeń.

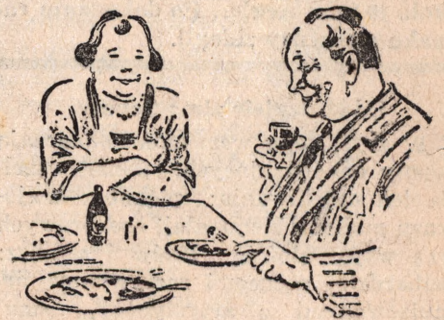

już wyszedł z druku nr. 21.

jest do nabycia we wszystkich księgarniach i miejscach sprzedaży gazet. Zamówienia abonamentowe przyjmują wszystkie Urzędy Pocztowe, lub można skutecznie wprost w administracji w Grudziądzu.

Abonament kwartalny 75 groszy.

HUMOR ZAGRANICZNY.

— Wiesz, to smakuje nadzwyczajnie. Skąd wzięłaś tę receptę? Wyczytałaś ją gdzieś?

— Nie — byłam wczoraj w teatrze i jedna pani zamną opowiadała to swej sąsiadce. („Nart Ham”).

Prenumerata: „Gazeta Grudziądzka” wychodzi trzy razy tygodniowo: na wtorek, czwartek i sobotę. Przedpłata wynosi w Polsce na pocztę miesięcznie 1,80 zł, kwartalnie 3,89 zł, w Grudziądzu w ekspedycji, agencjach i filjach: miesięcznie 1,10 zł, kwartalnie 3,80 zł. Pod opaską 4.— zł kwartalnie. Kwartalnie: we Francji i Belgii 20 franków, w Niemczech 4,10 Rmk. w Szwajcarii 5 franków, w Czechosłowacji równowartość 1 dolara, w Ameryce i w Kanadzie 1 dolar. Ogłoszenia: „Gazeta Grudziądzka” wychodzi w 3-ach wydaniach: I. (Pomorze), II. (zabór rzyński, Małopolska, zagranica), III. (Poznańskie, G. Śląsk). Strona liczy na szerokość 4 łamy tekstowe po 82 mm, poza tekstem 8 łamów po 50 mm. W jednym dowolnym wydaniu: wiersz mm: w zwyczajnych 3,20 zł, w nadesłanym 0,70 zł, w tekście 1,20 zł.

W dwóch dowolnych wydaniach ceny dwa razy wyższe jak w jednym. W całym nakładzie (wszystkie trzy wydania) wiersz mm: w zwyczajnych 0,50 zł, w nadesłanym 1,50 zł, w tekście 3,00 zł, na 1-szej stronie 4 00 zł. Ogłoszenia drobne: W wydaniu ogólnem słowo 0,20 zł, słowa tłustym drukiem podwójnie. Ogłoszenia drobnych niżej 2,00 zł nie przyjmują się. Ogłoszenia drobne umieszczają się tylko za gotówką zgoty. Uwagi ogólne: Za zastrzeżone miejsce dolicza się 20%, za układ tabelaryczny 30%. Nekrologi do 50 mm 25%. Dla poszukujących pracy bezpłatnie. W zleceniach należy podać konieczne wydanie, w którym ogłoszenia ma się pojawić. Drobne omyłki, nie

zmieniające zasadniczego sensu, nie uprawniają ogłaszającego do żądania bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Do numeru niedzielnego (z datą sobota w nagłówku), przyjmując się ogłoszenia do wtorku rana. Ogłoszenia w miejscach zastrzeżonych zamieszcza się w miarę miejsca, bez gwarancji i tylko wtedy, gdy zostanie zapłacony dodatek 20%. Za dział ogłoszeniowy redakcja nie odpowiada. Usadnione reklamacje uwzględnia się do dni 8 mia. Adres: „Gazeta Grudziądzka”, Tuszewo, powiat Grudziądz (Pomorze). Telefon nr. 811 i 812. Konto P. K. O. Poznań nr. 200 420. Zaufany i wydawca Wiktor Kulerski. Za Redakcję odpowiedzialny: Tadeusz Pokorski, Tuszewo, pow. Grudziądz. Drukarnia: Zakł. Graficznych i Wydawniczych Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu, w Tuszewie.